**CURTEA DE APEL NORD**

Dosarul nr. 21rji-1532/25 Judecătoria Edineț, sediul Briceni
1-24131340-03-21rji-29122025 Judecător Ghenadie Comerzan

**D E C I Z I E**
**în numele Legii**

23 aprilie 2026 mun. Bălți

**Colegiul penal al Curții de Apel Nord**

În componența sa:
Preşedintele completului, judecător Ion Talpa
Judecătorii Viorica Severin, Cristina Prisacari

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul inițial și cel suplimentar depuse de directorul, comisar de justiție în cadrul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, Anatolii Tudor, declarate împotriva ***încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 23 septembrie 2025***, adoptate în limitele plângerii depuse de condamnatul ***Cvasniuc Serghei*** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei și prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,

**C O N S T A T Ă:**

La data de 18 septembrie 2023 în Judecătoria Edineț, sediul Briceni a fost înregistrată plângerea condamnatului Cvasniuc Serghei împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Condamnatul Cvasniuc Serghei solicită constatarea încălcării prevederilor 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în cadrul executării pedepsei, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, cu reducerea pedepsei.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 23 septembrie 2025, s-a admis plângerea condamnatului Cvasniuc Serghei împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Cvasniuc Serghei a fost deţinut în perioada 05.11.2024-23.02.2025 în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, în total o perioadă de 110 (una sută zece) zile, în calitate de condamnat.

În conformitate cu prevederile art. 473[4] alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Cvasniuc Serghei cu 11 (unsprezece) zile, pentru perioada de 110 (una sută zece) zile, în care condamnatul s-a aflat în detentie în Penitenciarul nr. 2 Lipcani cu statut de condamnat, calculându-se 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Cvasniuc Serghei prin decizia Curții de Apel Bălți din 22.10.2024, cu închisoare pe un termen de 05 (cinci) ani, 06 (șase) luni, urmează să fie redus cu 11 (unsprezece ) zile.

S-a obligat administrația instituției Penitenciare nr. 2 Lipcani să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile.

*Nefiind de acord cu soluția instanței, directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani, Anatolii Tudor*, în termen a contestat încheierea menționată cu recurs și a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 23.09.2025, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă plângerea condamnatului ca neîntemeiată.

*În susținerea cererii de recurs a invocat că,* hotărârea este neîntemeiată, deoarece probele prezentate în instanță, inclusiv raportul de evaluare a condițiilor de detenție și materialele fotografice, demonstrează că deținutul a beneficiat de condiții corespunzătoare. Potrivit recurentului, condamnatul a dispus de spațiu locativ suficient, celulă iluminată și ventilată, temperatură adecvată, grup sanitar separat, acces la activități sportive, educative și religioase, servicii de spălătorie, condiții de igienă, asistență medicală și alimentație conform normelor stabilite.

Recurentul mai arată că, pe parcursul executării pedepsei, condamnatul nu a fost supus unor restricții nejustificate și a avut posibilitatea de a beneficia de toate facilitățile disponibile. În opinia recurentului, judecătorul de instrucție a examinat cauza superficial, fără o apreciere obiectivă și completă a tuturor circumstanțelor și probelor administrate, bazându-se în principal pe afirmațiile condamnatului.

În consecință, Penitenciarul nr. 2 Lipcani consideră că nu au existat încălcări ale condițiilor de detenție care să justifice reducerea pedepsei și solicită admiterea recursului, casarea încheierii contestate și respingerea plângerii condamnatului.

*În conformitate cu prevederile art.447 alin. (1), (2) Cod de procedură penală,* recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului și a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului, declarat de către administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Examinând materialele prezentate în raport cu motivele recursului declarat, Colegiul penal consideră necesar de a respinge ca nefondat recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, Anatolii Tudor împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 23.09.2025, și a menține încheierea primei instanțe, din următoarele considerente***:***

***Conform prevederilor art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală****, judecând recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs*.

***În temeiul art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală****, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: recursul este nefondat*.

***În motivarea soluției adoptate, Colegiul penal reține următoarele circumstanțe, după cum urmează:***

*Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 25.07.2024*, Cvasniuc Serghei a fost condamnat în baza art. 163 alin. (1), 264 alin. (4), 266, 84 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 06 (șase) ani 06 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu anularea dreptului de a conduce mijlocul de transport.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 22.10.2024, sentința a fost casată parțial, cu rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanță. Cvasniuc Serghei a fost achitat de sub învinuirea formulat pe art. 266 și 163 alin. (1) CP pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. A fost exclusă dispoziția art. 84 alin. (1) CP.

În baza art. 264 alin. (4) CP, Cvasniuc Serghei se consideră condamnat cu închisoare pe un termen de 05 ani 06 luni, cu anularea dreptului de a conduce mijlocul de transport.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 20.11.2024 s-a dispus executarea pedepsei în penitenciarul de tip deschis.

Începutul termenului: 02.03.2024 și sfîrșitul termenului: 01.09.2029.

Potrivit materialelor cauzei, condamnatul Cvasniuc Serghei s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada 05.11.2024-23.02.2025.

*În conformitate cu art. 473³ alin. (2), (3) Cod de procedură penală*, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat și a lipsei suportării unui prejudiciu moral *îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.*(3)Pentru examinarea plângerii, reprezentantul administrației instituției penitenciare *prezintă instanței de judecată în scris, în termen de 30 zile, un raport în care răspunde la toate pretențiile invocate de condamnat în plângere,* cu menționarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea condițiilor de detenție contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului și a materialelor anexate la acesta se înmânează condamnatului care a depus plângerea de către reprezentantul administrației instituției penitenciare.

Potrivit raportului întocmit la data de 27.02.2025 de către administrația Penitenciarului nr. 2 Lipcani în temeiul art. 473³ alin. (2) Cod de procedură penală,

condamnatul Cvasniuc Serghei s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada 05.11.2024-23.02.2023 - în total 110 (una sută zece) zile.

În raport, administrația penitenciarului a evaluat condițiile materiale de detenție în care s-a deținut condamnatul în Penitenciarului nr.2 Lipcani.

*Cu referire la încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 23.09.2025, Colegiul penal* reține că judecătorul de instrucție a admis în mod corect plângerea formulată de condamnatul Cvasniuc Serghei împotriva administrației instituției penitenciare, privind condițiile de detenție care influențează exercitarea drepturilor acestuia, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Colegiul penal consideră întemeiată concluzia instanței de fond privind constatarea faptului că Cvasniuc Serghei a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr.2 Lipcani.

Afiliindu-se celor constatate de judecătorul de instrucție, Colegiul penal consideră că dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Cvasniuc Serghei pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în calitate de condamnat, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției într-un mod contrar prevederilor art. 3 din Convenție.

Conform art. 3 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului, nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.

*În conformitate cu art. 473[2] alin. (1), (3) Cod de procedură penală, plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care,* conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, încalcă drepturile condamnatului sau prevenitului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit personal sau prin intermediul unui avocat la instanța în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară ale cărei acțiuni sau inacțiuni se contestă. (3) *Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,* drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

*Potrivit prevederilor art.473[4] alin.(4) Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473[2] alin.(3),* instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se *de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ*. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

Examinând actul judecătoresc prin care a fost soluționată plângerea condamnatului, în raport cu materialul probator administrat în cauză, Colegiul penal

constată că judecătorul de instrucție a analizat cauza în mod obiectiv și complet, sub toate aspectele, iar încheierea contestată poate fi menținută fără modificări.

În acest sens, analizând argumentele formulate în plângere privind condițiile de detenție și raportându-le la poziția instituției penitenciare, consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, precum și la principiile generale consacrate în jurisprudența CEDO referitoare la încălcarea art. 3 din Convenție. Judecătorul de instrucție a constatat că, pe perioada vizată, *Cvasniuc Serghei* a fost deținut în *Penitenciarul nr.2 Lipcani* în condiții care au inclus celule populate cu diferite insecte, umiditate ridicată și prezența mucegaiului, lipsa sistemului de ventilare, hrana necorespunzătoare și asistență medicală deficitară, situații ce constituie, evident, o încălcare a drepturilor sale garantate de art. 3 CEDO.

Aceiași apreciere pozitivă se atribuie și față de cuantumul reducerii stabilit de prima instanță în baza art. $473^4$ alin. (4) Cod de procedură penală, pentru perioada de detenție a lui *Cvasniuc Serghei* în penitenciarul vizat în plângere (în total 110 zile, în perioada 05.11.2024-23.02.2025 în Penitenciarul nr. 2 Lipcani).

Instanța de judecată just a evaluat nivelul inevitabil de suferință inerent detenției într-un mod contrar prevederilor art. 3 din Convenție și a calculat 1 (una) zi de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție pentru perioada de 110 zile, în care s-a deținut în calitate de condamnat în Penitenciarul nr. 2 Lipcani și a redus pedeapsa cu 11 zile.

Instanța de recurs critic apreciază argumentele recurentului, precum că instanța de fond s-a bazat pe faptul că, condamnatul s-a deținut în condiții unde nu s-a respectat norma spațiului locativ, or, instanța de fond, prin încheierea din 23.09.2025 a considerat drept întemeiate afirmațiile condamnatului că s-a deținut în condiții unde nu se respectă norma spațiului locativ de 4 $m^2$.

Colegiul menționează că, argumentele recurentului potrivit cărora în penitenciar existau geamuri termopan, încălzire, bloc sanitar separat, acces la apă, hrană și asistență medicală nu exclude, prin sine, existența unui tratament contrar art. 3 CEDO. Jurisprudența CtEDO stabilește că insuficiența spațiului personal reprezintă un criteriu esențial în aprecierea condițiilor de detenție, iar supraaglomerarea severă generează o prezumție puternică de tratament inuman sau degradant.

Colegiul indică că, nici argumentul privind plimbările zilnice, deratizarea sau spălarea hainelor nu combate constatările privind caracterul inadecvat al condițiilor materiale de detenție, întrucât Curtea Europeană examinează efectul cumulativ al tuturor condițiilor de detenție.

Totodată, recurentul susține că, condamnatul Cvasniuc Serghei nu a fost marginalizat sub niciun aspect inuman sau degradant și a beneficiat de condițiile minime de întreținere prevăzute de lege.

În acest context, argumentul recurentului este apreciat de Colegiul penal ca nefondat, menționând că, potrivit Consiliului pentru Prevenirea Torturii, o abatere minoră de la standardele minime nu poate fi considerată, în sine, drept tratament inuman sau degradant, atât timp cât există factori de atenuare. Aceștia includ, în special, posibilitatea deținuților de a petrece o parte semnificativă a zilei în afara celulelor, participând la ateliere, cursuri sau alte activități. Evaluarea criteriului „spațiul acordat fiecărui deținut”

în contextul art. 3 CEDO, trebuie realizat cumulativ cu alți factori care influențează aprecierea detenției ca fiind inumană și degradantă sau infirmarea acestei situații.

Colegiul penal va reține că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Acesta interzice, în termeni absoluți, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe și de comportamentul victimei (*cauza Mozer c. Republicii Moldova, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62*).

La constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice și psihice și, în unele cazuri, de sexul, vârsta și starea sănătății victimei (*cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63*).

În cadrul vizitelor, Ombudsmanul a primit plângeri de la deținuți, în care se conțin alegații de supunere la tratamente inumane și degradante din cauza condițiilor improprii de detenție, precum: condiții necorespunzătoare de detenție; suprapopulare; hrană de calitate proastă și insuficientă; lipsa asistenței medicale eficiente (lipsa medicamentelor, lipsa medicilor de profil, a echipamentelor medicale), dureri dentare netratate; condiții igienice proaste (insectele parazitare, murdărie, lipsa paturilor, prezența rozătoarelor, lipsa ventilației corespunzătoare, a luminii zilei, starea deplorabilă a veceurilor, murdărie în camerele de baie; lipsa intimității la veceuri și la baie), relațiile între deținuți; tratamentul discriminatoriu, intimidarea și hărțuirea din partea administrației, dezacordul cu percheziționile efectuate și alte acțiuni ale angajaților, neadaptarea spațiilor pentru femei, bolnavi și persoane cu necesități speciale etc.

Constatările cu privire la condițiile materiale de detenție rămân alarmante. Ombudsmanul reafirmă angajamentul Guvernului de asigurare a condițiilor demne în spațiile închise și îndeamnă executivul să decidă asupra unei evaluări globale a situației. Alocarea fragmentară și insuficientă a resurselor financiare în fiecare an, poate să nu fie soluția optimă. Prin urmare, fiind necesar de revizuit conceptul executării măsurilor privative de libertate, având în vedere austeritatea bugetului public.

Respectiv, Colegiul penal, la fel ca și judecătorul de instrucție, consideră că dificultățile cu care s-a confruntat pe parcursul detenției sale Cvasniuc Serghei în perioada nominalizată, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art. 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

În sensul celor descrise supra, Colegiul penal apreciază conținutul recursului declarat de directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani, ca fiind o expunere a dezacordului cu soluția adoptată, fără a se indica careva încălcări la emiterea soluției, ceea ce nu poate servi temei pentru modificarea soluției just adoptate de judecătorul de instrucție.

În consecință, constatând că motivarea instanței este plauzibilă, Colegiul o preia integral și o însușește, ceea ce corespunde jurisprudenței CEDO, în special cauzei Albert vs. România din 16.02.2010. Potrivit acesteia, deși instanțele naționale au obligația de a-și motiva deciziile, aceasta nu impune oferirea unui răspuns detaliat la fiecare argument în parte (*Van de Hurk vs. Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*). Pentru respectarea caracterului echitabil al procesului, este suficient ca instanța internă, fie prin însușirea motivelor prezentate de o instanță inferioară, fie prin alte mijloace, să examineze chestiunile esențiale aflate în atenția sa.

În împrejurările constatate, instanța de recurs ajunge la concluzia că recursul declarat la caz este nefondat, din care motiv urmează a fi respins, cu menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

**D E C I D E:**

Recursul inițial și cel suplimentar depuse de directorul, comisar de justiție în cadrul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, Anatolii Tudor, declarate împotriva *încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 23 septembrie 2025,* prin care a fost admisă plângerea condamnatului *Cvasniuc Serghei* împotriva administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților omului, se respinge ca nefondat, cu menținerea încheierii fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

**Președintele completului, judecător** **Ion Talpa**

**Judecător** **Viorica Severin**

**Judecător** **Cristina Prisacari**